

BÁCSMEGYEIEI FÜGGETLENSÉG

A BACS-BODROG VÁRMEGYEIEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
Dr. JOVÁNOVITS JÓZSEF.
Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Majd meglátjuk!

Az országos politikai helyzetben semmi olyan támpont nincs, a melyen a logikus következtetés gondolata megállhatna. Ami a mostani politikai helyzetet jellemzi, csupa üres kombináció.

Az bizonyos, hogy a ziláltságban álló külpolitikai helyzet kissé rendbe jött. Törökországra Magyarország-Ausztriának most már véglegesen elfogadott ajánlata igen kedvező hatást tett. Mint-hogy a berlini egyezmény is kimondja, hogy Bosznia-Hercegovina török terület volt, a kárpótlás természetesen magától értetődik. Szerbiának ezért alább kell hagynia hiábavaló ugrándozásával. De Montenegrónak is bele kell nyugodnia a változhatlanba, a céltalan handabandázással pedig fel kell hagynia.

Ugy látszik a belgrádi állapotokat Péter szerb király is meglegelelte már, bár a lemondásáról szóló híreket márhólnapra megcáfolják, de György urficska ugrándozásai épen nem alkalmasak arra, hogy a Karagyorgyevicsék ingó trónját megerősítsék.

Az bizonyos, hogy a szerbeknek fáj a Törökországnak juttatott ötvenöt millió koronás kárpótlás és ők is óhajtanának valami koncessziót, — amiről beszélnek is — de ez komoly számításba egyáltalában nem jöhet, mert Szerbiának kövelelésre semmi joga, de különben is a függetlenségi tábora velük szemben nem mehet és nem is megy bele semmiféle engedményadásba.

A Törökországnak adott kárpótlás miatt is zürzavarok lesznek, mert a függetlenségi párt nem kis része határozottan követelni fogja, hogy a kárpótlással szemben végre Bosznia-Hercegovina közjogi helyzete oldassék meg.

Az adóügy, a bankbizottság tárgyalása, az annexióról szóló törvényjavaslat, a választójogi bizottság tárgyalása, az adóreform mind olyan ügyek, amelyek az előjelekből itélve igen éles és szenvedélyes vitákat provokálnak.

Az a hír is elterjedt, hogy a hadügyminiszter a kormányfővel még a tavasz kezdete előtt februárban, vagy március hó elején közölni fogja az

ujonclétszám emelésére vonatkozó javaslatait, amely a létszámot egyelőre huszhuszonötezerrel akarja szaporítani. Ez azonban már nehezen megy, mert a nemzeti kormány tagjai maguk kijelentették, hogy nemzeti engedmények nélkül létszámemelésről szó sem lehet.

A függetlenségi párt kitartó küzdelemmel kivívta azt, hogy a nemzet tulnyomó többsége melléje csatlakozott. Belátják ezt a régi korhadt rendszernek és irányzatnak a maradékai is, akik nem bírnak belenyugodni a változhatatlanba. Nyíltan fel nem vehetik a harcot, tehát aknamunkát folytatnak, hogy a függetlenségi eszméknek a hazaszeretetében gyökerező erejét megdöntsék.

A rosszindulatu önző ámitásnak azonban nem fog senki sem felülni. Csak hadd gyalázkodjanak. A függetlenségi párt fentartó erősségét és alapját, a párttagok lelkületét átható egység érzetét, amely harmadfélve őket a nemzet testéről letépte, többé nem befolyásolhatják.

Minden függetlenségi polgárnak és minden komoly hazafinak egyforma lelkesedéssel és a legnagyobb buzgósággal kell megragadnia minden alkalmat, hogy a félrevezetni szándékolt népet a mételetől megmentse. Ha mindnyájan összefogunk a felvilágosítás munkájában, a kellő eredmény az lesz, amely harmadfélve megdöntötte a dárabontok hatalmát, most pedig a belőlük visszamaradt mételetlincnek szegi nyakát.

Majd meglátjuk!

Szlávy Elemér.

Férfi kora virágában, munkaereje teljességében hirtelen ragadta el Szlávy Elemért, a szívét átütött gyilkos kórság.

Köztisztelőben álló törzsökös polgári családnak a sarjadéka. Mint a vármegye alszámvevője lelkiismeretes pontossággal soha nem lankadó buzgalommal és állandó hűséggel töltötte be hivatalát. Maga a megtestesült kötelességtudás volt egész élete. Nyugalomba vonulása után élénk részt vett a közélet porondján. Az alkotmányos küzdelem és a függetlenségi eszmék egyik legelső harcosa volt. A város ügyeinek intézésében, a gazdasági

mozgalmak támogatásában mindenkor készséggel ajánlotta fel szaktudását és munkáerejét. Becsületes, derék munkásélet fonala szakadt ketté halálával.

Bár látjuk a halál pusztító hatalmát, mely oly gyakran szedi közülünk áldozatait, lelkünk mégis megnyugszik, mert hiszünk a feltámadásban, hiszünk az ige testöltésében is. A szerető hitvest, a zokogó gyermekeket, a gyászoló rokonokat, a résztvevő jóbarátokat és ismerősöket hulló könyveiken át, vigasztalja azon tudat, hogy van élet a síron túl is.

Áldott legyen a Teremtő, aki az emberi szívet úgy alkotta, hogy nem hisz az örök megsemmisülésben.

Szlávy Elemér nyugalmazott vármegyei számvevő, Zombor szab. kir. város törvényhatóságának bizottsági tagja, a zombori takarékpénztár igazgatósági és a zombori Export gőzmalom felügyelő bizottsági tagja stb. folyó évi január hó 17-én délelőtt fél 10 órakor, életének 46-ik és boldog házasságának 20-ik évében váratlanul meghalt. Az elhunytat özv. Szlávy Elemérné szül. Winkle Paula, felesége, Szlávy Oszkár, Szlávy Erzsike, Szlávy Ilonka, gyermekei és nagyszámu rokonság gyászolja.

Kedden délelőtt 9 órakor a gyászházban megjelent a zombori függetlenségi és 48-as párt küldöttsége, mely elhozta a párt hatalmas, szép, élővirágokból font koszoruját, melynek széles, fehér szalagján a következő felirat diszlett: „A zombori függetlenségi és 48-as párt — szeretett és érdemdu társelnökének”.

A küldöttség vezetője, dr. Donoszlóvits Vilmos kezébe véve a koszort s így szólt:

A zombori függetlenségi és 48-as párt nevében és annak megbízásából megjelentünk ravatalodnál, szeretett társelnökünk, hogy e szerény koszorúval tiszteletünk, elismerésünk és igaz szeretetünket lerójuk, melylyel irántad mindig viseltettünk. Mély megilletődéssel és szívünk kesergő bánatával teszem le pártunk koszoruját hideg szivedre, Szlávy Elemér, mely pár órával előbb még oly melegen tudott hevülni a függetlenségi és 48-as dicső eszmékért, városunk és polgáraink jóvoltáért és boldogulásáért.

Felejtethetlen leszel előttünk, mert benned ismertük és becsültük a kötelességteljesítést, mellyel a pártban előljártál, kristálytisza jellemed példaadó volt; páratlan munkakedvet és önzetlen sokoldalú munkakedvet, mely mindig a közjóval volt egybeforrvva, sokáig nélkülözzük, megdicsőült vezérharcosa pártunknak! Nyugodjál békében, a szabadság pirkadását látó édes Haza szent földjében; szellemed ott lesz közöttünk, hogy összetartva kitartásra buzdítson a nagy harcokra, hogy beteljesüljön a Te sóvárgó vágyad is, mert békében csak akkor nyugodhatsz, ha a Haza független és szabad lesz!

A párt azonkívül az özvegynek is kifejezte mélységes gyászát és vesztségét.

A megboldogult hült tetemeit folyó hó 19-én délelőtt 10 órakor kísérték el utolsó útjára. A plébánia templomban gyászisteni tisztelet volt, amely után a Szt. Rókus sírkertben levő családi sírboltba helyezték örök nyugalomra. A függetlenségi és 48-as párt nevében a közszeretben és becsülésben álló férfit a temetőben Buday Gerő a következő imával bucsuztatta el.

Buday Gerő beszéde.

Megállunk sírodnál, hogy függetlenségi elvtársaid, barátaid nevében bucsuzó szavakat intezzünk Hozzád utoljára. Fájdalmas feladattal bíztak meg elvtársaim, mert ily esetben alig hiszem, hogy szólni tudok, mert lelkemen a fájdalom uralkodik, kösziklából kellene lennem, ha ily nagy csapás és ennyi köny láttára meg ne indulnék.

Elképzelhetetlen előttünk, hogy az Elemér sirja előtt állunk; Te, ki úgy áltál az életben, mint az erős tölgy, melyet csak az ég villama képes megtörni. S íme, csakugyan hirtelen csapott le a derűs égből a kerlelhetetlen halál keze és egy érintéssel oltotta ki életedet. Ki merete volna még csak gondolni is, hogy Te ily hamar távozol, Te, aki vasból voltál.

Vas volt a szervezeted, érc volt a jellemed, arany volt a szíved; s íme egy eruptio egy pillanat alatt romba döntötte az erős embert és itt vagy most a sír szélén, hogy bizonyosságot tégy arról, hogy a legszebb férfikorban lévőnél is lesben áll a halál.

Itt állunk sírod kapuja előtt, hogy bizonyítsad azt a megdönthetetlen igazságot: ember porból lettél és ismét porrá leszel. Visszatér a tested az anyaföldre, de lelked az él, az nem halt meg: eljutott Istenhez, hogy imádkozzál azokért, kiket itt hagyta. Ámbár fájdalmas volt halálad a te családnadra, de vigasztalja őket az a tudat, hogy feltámadunk! Kiküthathatlanok az Isten intézkedései s mi nem tudjuk megérteni az ő bölcs végzéseit, azért keresztényi megnyugvással kell ezt az esetet is fogadni. Legyen az Ur akarata.

Családod Istenbe vetett bizalommal viselje fájdalmát. Fájdalmukat enyhítse az is, hogy az ő fájdalmuk Zombor város minden rendű és rangú polgárainak fájdalma, mert kevés embert szerettek úgy, mint tégedet Elemér szerettek.

Mielőtt sírod ajtaja a feltámadásig bezárulna, fájdalmas szívvel veszünk tőled bucsut a viszontlátás biztos tudatában, mert feltámadunk Amen!

Temetésén a függetlenségi és 48-as párt, a kath. legényegyesület, a polgári kaszinóegyesület, a kaszinóegyesületi dalárda, a vármegyei és városi tisztikar, a városi törvényhatósági bizottság tagjai stb. testületileg és közéletünk kitünőségei Fernbach Károly főispán, Vojnits István alispán, dr. Alföldy Árpád h. polgármester stb. Tisztelői, barátai, ismerősei és a város közönsége vett részt. Ravatalát koszorúkkal halmozták el.

A jótékony magyar nőegylet mulatsága.

Zombor, 1909. január 20.

Néhány Erény elhatározta, hogy megyei lakásukból alászállva próbát tesznek vajjon nem volna-e lehetséges, földünk valamely részében tartós lakhelyet nyerniök.

Az egész társaság a zombori vasuti állomáson szállott ki. A vaksötétségben kezét fogva tapogatództak bérkoesi hiányában a fényesen megvilágított Engel-féle omnibuszig, amivel épen elakartak indulni, amidőn egy rongyokba burkolt sápadt alak — minőt nálunk nem ritkaság látni — éhes síró gyermekét fonnyadt melléhez szoritva, zokogó hangon segélyért esdekelt. A *Könyörületesség* azonnal egy koronát nyújtott neki, de az

Igazság kezét elkapva feddő hangon így szólította meg társát. Az istenért! mit művelsz? Nem tudod, hogy a könnyelműleg szórt adakozás a tunyaságnak, a tétlenségnek, ez pedig minden rossznak a szülőanyja.

Erény! — valóban szegyenlem társaságodat. Jó asszony távozzék. Keressen munkát, de mégis, itt van vegye ezt a pár sort és vigye a kórházba, gyermeke számára ennek előmutatására egy tányér levest kap, ha betudja bizonyítani, hogy valóban joga van felebarátainak szánakozó részvételére.

A *Könyörületesség* szíve megindult az *Igazság* keménységén és titkon a sanyargó asszony kezébe nyomta a koronát.

A *Takarékosság* ezt látva felsóhajtott: Minő megboesajthatatlan bűn és pazarlás. Korona is, leves is. Eleg lett volna egyik a kettő közül!

Hosszas vita után végre elindultak. A Kossuth-utcán végigrobogva megpillantották a vármegyeháza sötét kapubejáratát, de annál nagyobb fényben uszó első emeleti termeit. Elhatározták, hogy a jótékony magyar nőegylet dominó-estélyét megtekintik, hogy lássák, vajjon a humánus egyesület a város közönsége által minő támogatásban részesül.

Az ismeretleneket ügyesen forgoló szolgálcsereg szabadította meg felöltöktől. A nyüzsgő frakkok és egyenruhák tömegébe jutva, csakhamar szétváltak, hogy tapasztalatokat szerezzenek.

Reggel felé kimerülve és fáradtan hagyta el a három erény a mámorító zenétől és parfüm illattól terhes, nehéz levegőjű disztermet. Felöltve felső kabátjaikat, lassan sétáltak a vasút állomás felé a zajtól elpihent utcákon.

Az Igazság elbeszélését és tapasztalatait a következőképen adta elő: A terembe lépve, az egyik sarokban izlésesen összeállított fenyő- és pálmabokrok közelében huztam meg magamat, hogy zavartalanul figyelhessem meg úgy az egyeseket, mint a tömeget. Elöttem egy férfi és egy nő ült, akik érdekes párbeszédet folytattak, amirehöz alig van hozzátenni valóm:

— Csodálattal tölt el, hogy a leányok mily felő gondossággal kerülnek egymást.

— Maga kis naiv! Ez azért van, hogy külön-külön jobban érvényesüljenek.

— A zombori mulatságok mind ily feszesek szoktak lenni?

— Oh nem! Nekem is feltűnt, hogy most mily nyomott hangulat uralkodik.

— Nézze csak, amíg az egyes leányokért a fiatal emberek halálig robotolnak, mások a mellőztetés miatt mosolygó arccal tépik foszlányokká zsebkendőiket. Vidéken a rendezőség körültekintőbb.

— Boldog vidékiek!

— Bizony, Nagyságos Asszonyom, ha mi vidékiek ily szép számban meg nem jelenünk, a zomboriak ebben a hatalmas teremben elvesztek volna.

— Igaza van.

— A társadalom minden rétege képviselve van itt?

— Oh nem, az iparosok és a középosztály túntetően távolmaradt.

— Mi lehet ennek az oka?

— Valószínűleg a magasra megállapított belépődíj.

— Én azt hiszem, hogy alacsonyabb belépődíj mellett sem jelentek volna meg. Az tarthatta őket vissza, mert ez kimondott bál, már pedig ebben a szóban bennefoglaltatik a selyem, gazé pompás toilettek, ékszer,

amire pedig nagyon helyesen a középosztály és iparosság nem áldozhat, mert nem tellik.

Ott hagytam őket és azt a megfigyelést tettem, hogy a drága pénzen értékesített karzaton a nagyságos és méltóságos asszonyok mellett a helyeket hivatlanul betolakodott eselések, szolgálk és cigányok foglalták el és hogy a dominó-estélyen elvéve akadt egy-két „dominó.”

A *Takarékosság* ájúlódva mesélte társainak, hogy ilyen pompát és fényűzést még nem látott. Mennyire sajnálja a férjeket és apákat, akik a drága toilettek költségeit még hónapokig fogják sínyleni.

A *Könyörületesség* csitította társait annak a reményének adva kifejezést, hogy maradt valami talán a bevételből a szegényeknek is. Utóvégre a rendezés költségei nem-e a szegényeknek jutott kereset. Az árucesarnok, a kertész, a nyomdász, a katonazenekar, a cigányok családjai, a vendéglős, a trafikos piccoló, a kereskedők, a szabók, a varrónők, a jó ég tudja mifele iparág munkásai mind, mind kerestek.

Zombort, ahol csak átkos széthuzást tapasztaltak, az Erények nem találták olyan helynek, ahol állandóan megtelepedhetnének. Elutaztak.

H I R E K.

Vivóestély pro Calabria et Sicilia.

A legtöbb ember nem is tudja, hogy városunkban immár negyedfél hónapja intenzív sportolás folyik. A lapok ugyan egynehányszor megemlékeztek már arról, hogy *Falchetto Ettore* olasz mester vezetésével vivótanfolyam létesült Zomborban, de ezek a hírek, az őket regisztráló lapszámokkal együtt, csakhamar a feledés homályába merültek. Pedig időközben nagyot haladt a vivás ügye, s ma már nemesak holmi 4—5 hónapra tervezett vivótanfolyamról, hanem a vivás nemes és férfias sportjának városunkban való állandósításáról is beszélhetünk. Hála a kisdéd, de annál lelkesebb vivógárda kitartásának és lankadatlan buzgalmának, mindjobbban gyökeret ver kényelemszerető közönségünkben az a tudat, hogy a testi erő fejlesztése nemes csak üdvös, hanem főleg egészségi szempontból mulhatatlanul szükséges is, s hogy erre, a mi különleges viszonyaink között, kétségtelenül a vivás a legalkalmasabb eszköz.

Ennek a nézetnek a propagálását és megrögzítését kívánja szolgálni, a címben jelzett humánus célon kívül, az a rendkívül érdekesnek és kedélyesnek ígérkező estély, melyet vivóink **február hó 6-án** esti 7 órai kezdettel rendeznek az *Elefánt-szállóban*.

Ez lesz az első alkalom, hogy vivóink, alig néhány hónapi lelkiismeretes munka után, a nagy közönség elé lépnek, hogy haladásukról beszámoljanak és tudásukat bemutatassák. Mindenképen szerencsés gondolat volt, hogy ezt az első fellépésüket a jótékonyág gyakorlásával kötik össze, valamennyi egyesületünk, körünk közt elsőnek akarván gyámolítani Délolaszország nyomorban sínylő kárvalloítottjait.

E nemes zéla való tekintettel az érdeklődő közönség bizonyára tömeges megjelenésével fogja kitüntetni a vivógárda **családiás jellegű estélyét**, melynek keretébe a rendezőség közös, a la carte vacsorát is illesztett, fűszerezve ezt esetleg rögtönzött táncmulatsággal. A belépő díjat személyenként egy koronában állapították meg. A tiszta jövedelem a maga egészében természetesen a sicíliai és calabriai szerencsétleneknek jut,

Uj albiró. A király dr. Somodi János zombori törvényszéki jegyzőt a zombori járásbíróhoz albiróvá nevezte ki.

Előléptetés. Brust János okleveles jegyző överbácsi lakos a cs. és kir. 6-ik gyalogezredhez tartalékos hadnagygyá kineveztetett.

Helyreigazítás. A zombori izraelita nőegylet javára rendezett színelőadás alkalmával közzétett kimutatásból tévedésből a következő felülfizetések kihagyttak: Dr. Kabos Mártonné 10 kor., dr. Wollheimer Józsefné, dr. Bruck Jenőné, Schöffler Samu 5—5 kor., Spitzer Jakabné 4 kor., Németh I., Stverteczky Mihály 2—2 kor., özv. dr. Spitzer Mórné 20 kor. Fogadják nemeslelkű adományaikért az elnökség hálás köszönetét.

Dominó bál. A zombori jótékony magyar nőegyletnek folyó hó 18-án megtartott mulatsága igen fényes volt. A rendezés munkálatait paratlan buzgalommal Preszly Jánosné és dr. Moldován Lajos egyleti titkár látták el. A mulatságon 1080 kor. bruttó bevétel volt. A bál reggel 6 órakor ért véget. Jelen voltak:

Asszonyok: Gróf Bombelesz Alajosné, dr. Bruck Árminné, Blumenthal Károlyné, dr. Buják Józsefné, dr. Cseryus Pálné, özv. Dekaupilné, dr. Donoszlóvilos Vilmosné, Ertl Jánosné (Hódság), Faragó Jánosné, Fratriesevits Gizella, Frusa Tivadarné, dr. Frank Zoltánné, dr. Gaál Istvánné, Gehring Edéné, Grumann Károlyné, Halm Ottóné, Hevity Józsefné, dr. Jovánovits Józsefné, Jablonszky Aladárné, Jusits Antalné, Kohut Henrikné, Kohut Kálmánné, dr. Késmárky Béláné, Kende Ignácné, özv. Körmendyné, Kirchner Károlyné, Korény Béláné (Hódság), Latinovits Stanciné, dr. Legrand Ferencné (Hódság), özv. Lositz Alajosné (Bezdan), Molnár Károlyné, Marschall Béláné, Margalits Edéné, dr. Németh Arturné, Nagy Istvánné (Palánka), Nagy Ákosné (Palánka), Popp Györgyné, Preszly Jánosné, Rausch Alfrédné (Hódság), Ratkó Zsigmondné, Rittinger Antalné, Reviczky Károlyné (Palánka), Sztankovits Györgyné, dr. Scherer Árminné, Scherer Rudolfné, Szondy Mátyásné, Stverteczky Ferencné, Sztrilich Zsigmondné, özv. Sztrilich Mária, Szmolenszky Józsefné, Sztójsits Arkádné, Salgó Lászlóné, Sefanovits Katica (Versec), Tárcazy Istvánné, Tomcsányi Aladárné, Trischler Ferencné, Trischler Károlyné, Wámoscher Áronné, Wámoscher Gézáné, özv. Wolf Vendelné, Weidinger Lajosné, Zombory Lajosné.

Leányok: Gróf Bombelesz Etelka, Donoszlóvilos Erika, Ertl Dodika (Hódság), Falcone Helén, Gehring Mici, Gehring Lenke, Hoffmann Böske, Horvátovits Margitka, Jovánovits Karola, Jovánovits Leona, Jusits Margit, Kirchner Madlén, Korény Ella (Hódság), Lederer nővérek (Kula), Nagy Iona (Palánka), Pekánovits Katica, Popovits Katica és Olga, Preszly Nelli, Ratkó Baby, Sztójsits Piroška, Vojnits Ilonka, Wámoscher Margit, Willmann Irma (Hódság), Vissy Vilma (Hódság), Vissy Olga (Hódság), Zombory Erzsike.

Vetítőképes előadás a legényegyletben. Vasárnap, január hó 24-én Buday Gerő Rómáról tart előadást délután 5 órakor, melyet vetített képekkel kísérnek. Ezt megelőzi Schippert Olga és Heisinger Antalné négykezes zongora játéka. Az előadást bezárja Gál Géza egyesületi rendes tag szavalata.

Felülfizetések. A zombori katolikus legényegylet folyó hó 17-én tartott színelőadása és táncmulatsága alkalmával felülfizetni szívesek voltak a következők: Csernus Márton 30 fillér, Gräber Mihály 1 korona, Gyurgyevits György 60 fillér, Knip János 80 fillér, Kovacsits Radivoj 2 korona, Kurucz N. 1 korona 60 fillér, Matarits István 1 kor. 60 fillér, Mészáros Béla 80 fillér, Nebl Ádám 60 fillér, N. N. 80 fillér, Obláth Lipót 80 fill., Steinfeld Ödön 1 korona, Schlitter Lajos 60 fillér, Ugy István 60 fillér, Ugy Mihály 40 fillér, Vértesi Károly 1 korona és Wiener Mihályné 2 korona, melyért a nemes szívű adakozóknak ez uton is hálás köszönetet mond az egyesület vezetősége.

A Bács-Bodrog Megyei Irodalmi Társaság január hó 19-én Vértesi Károly elnöklété alatt választmányi ülést tartott, melyen a folyó ügyeken kívül előkészítette a Szabadkán január hó 24-én megtartandó vándorgyűlést s megállapította annak tárgysorozatát.

Bosznia és Hercegovina a Szabad Lyceumban. Az elmúlt év nyarán dr. Szimonovits Radivoj orvos és Krump Vilmos felsőkereskedelmi iskolánk tudós tanára hosszabb időt töltöttek el Boszniában és Hercegovinában, hogy azok természeti szépségeiben gyönyörködjenek és hogy a népeletet, a városi és vidéki életet tanulmányozzák. Krump Vilmos tapasztalatait annak idején rövidebb cikkeiben ismertette is. Az elmúlt vasárnap pedig a Szabad Lyceumban tartott igen nagy érdeklődés mellett felolvasást, amelynek keretében általánosságban ismertette Bosznia és Hercegovina földrajzát, a városi és vidéki életet, különösen elragadtatással szólott természeti szépségeiről és turisztikai viszonyairól, röviden érintette iparát és kereskedelmét; bepillantást engedett Bosznia Hercegovinának nagy jövőjébe is. A népviseleteket, egyes természeti szépségeket feltüntető helyeket mutatott be vetített képekben a felolvasás keretében, amelyek dr. Duchon János, dr. Szimonovits Radivoj és a felolvasó saját felvételei. A felolvasáson megjelent nagyszámu közönség tüntető melegséggel üdvözölte a felolvasót.

Táncitanítás. Carbone János, a m. kir. opera nyugalmazott szülő táncosa, városunkban előnyösen ismert táncitanító a kath. legényegyletben már megkezdte az új divatu táncok tanítását. A táncitanítási órák minden hétfőn, szerdán és pénteken 5—7-ig tartanak. Boston kurzus felnőttek részére 8—10 ig. Minden vasárnap az Elefant szálloda nagytérképében táncpróba.

Kölesönös áthelyezés. A m. kir. igazságügyminiszter Kihut János szabadkai törvényszéki és dr. Tormásv Lambert topolyai járásbírósi jegyzőket kölesönösen áthelyezte.

Köszönetnyilvánítás. A Kereskedelmi Alkalmazottak Egylete január hó 9-én megtartott mulatságán felülfizettek: Fernbach Károly 20 kor., Sztrilich Zsiga, Weidinger S. és Zs., Spitzer Sándor, Schlieszer Testvérek, Róheim Zsiga 10—10 kor., Adler Adolf, Récei Gusztáv 6—6 kor., Knip János, Weinfeld Mór, Rosner és Reihfeld, Bácsmezei Agrár takarékpénztár, Holländer József, Ráczits és Czvrkusits, S. Grätzer Olmütz, Zombori Export Gözmalom 5—5 kor., Bosnyák Ernő, dr. Buják József 4—4 kor., Lukácsévics Dezső, Stebler Antal, Schäffer M. S., Báits Vitomir, Engel Mór, Müller Gyula, Stein Jakab, Goldfahn S. és Fia, Gruits Vladimir, Metz József, Sziklai Albert, Harmuth József 3—3 kor., Steinfeld Ödön, Hegedűs Oszkár, N. N., Mayer István, N. N., Mandl Dezső, Hay Ignácz, Teltsch Gáspár, Földvári Mór, Gyulai Oszkár, Muits István, Siskovits Illés, Scheer Henrik, Bozsánszki József, Schobert Károly, Pánits Koszta, Tuchman Gyula (Budapest), Rosenfeld Jakab (Budapest), Lusztig Manó (Szeged), Mangliár Endre, Weinberger Izidor, Arany Dezső (Budapest), Resch Mihály, Deutsch Samu, Kelen Fülöp (Szeged), Keszler Dezső, Kürti Kornél (Budapest), Türk Salamon (Szeged), Albert Károly (Trieszt), Lantos Géza (Budapest), Valient Sándor, Matarits István, dr. Pataj Sándor, Falta Béla (Szeged) 2—2 kor., Dávid Manó 1 kor. 40 fill., N. N., Schön Adolf, Markovits György, N. N., Czettl Vilmos, N. N., N. N., Gergurov Sándor, Partlies Károly, Gruits Trifun, Radoszavlyevits Szánkó, Gyurgyevits A. Theodor, Dusanits Szvetozár, Müller Ernő, Groesics István, Sulyok Ferenc, Gruda Pál, Schuller Jenő, Rüll István, Fröhlich N., Gusztáv Weisz (Wien), Dóri E. (Budapest), Const. Theodorovits (Szabadka), Herrmann Ignácz, Oblát Lipót, Messinger Ármín 1—1 kor., N. N. 60 fill., Dédits Csedomir 50 fill. — A nemes adakozóknak ezuton mond köszönetet az egyesület.

Választmányi ülés. Zomborban a Tulipán Szövetség Magyar Védő Egyesület január hó 15-én Vértesi Károly elnöklété alatt látogatott választmányi ülést tartott, amelyen több folyó ügy elintézése után, beható tanácskozással a saját ügyrendjét állapította meg az egyesület a budapesti anyaegyesületi alapszabályok keretén belül.

Farsangi mulatság. A zombori Iparos Dalárda február hó 1-én a polgári kaszinó összes helyiségeiben rendezi I. alapszabályszerű farsangi dal- és táncestélyét.

Közgyűlés. A zombori iparos dalárda folyó hó 17-én tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen megválasztotta az új tisztikart is. Elnökké ismét egyhangulag Tantner Ottót választotta meg. Igazgató: Gruda Pál; pénztáros: Ehrlich József; karmester: Szántó Károly; helyettes karmester: Lombos Albert; szertárnok: Répits Ferenc; jegyző: Krieg Károly; aljegyző: Muits Sándor. Választmányi tagok: Bogdán István, Stebler Antal, Hrabovszki István, Varga Kálmán, Ispánovits Mihály, Partlies Károly. Póttagok: Jager Ferenc, Biebert János, Bozsánszki József, Számvizsgálók: Bozsánszki János, Nagy Lajos, Makra Nándor. Helyettes számvizsgálók: Pataricza Lajos és Dvornák Vazul. Este az Iparoskörben bankett volt.

Piknik. A kulai hölgyek folyó hó 23-án a polgári olvasóegylet helyiségében a Sportegylet javára pikniket rendeznek.

A D. M. K. E. Palánkán. A D. M. K. E. palánkai fiókjának ez évi 4-ik közművelődési estélyét mult vasárnap rendezte Kardos Pál polg. isk. tanár, az egyesület titkára. A zsufolásig megtöltött kaszinói nagyteremben a közönség élénk érdeklődése és tetszése kísérte a műsor összes számain. Érdekes és tanulságos felolvasás volt Fiuméről, melyet vetített képek tettek szemléltetővé. A felolvasás szövegét Czinkó Kornél adóhivatali ellenőr, az egyesület pénztárosa olvasta fel. Utána Kardos Pálné polg. isk. tanítónő Gyulai Pál „Pókainé” című költeményét szavalta kiváló ügyességgel és nagy hatással. A költeményt és annak történelmi hátterét előzőleg Spolarich János polg. isk. tanár ismertette alapos készütséggel. Végül Donáth Ilonka és Donáth Zsiga ügyes és szabatos zongora játéka zárta be a műsort. Az esteket úgy a multban, mint a folyó évben is állandóan nagy közönség látogatja s így az egyesület működése ezen tulnyomóan idegen ajku városban úgy a magyarság, mint a kultura szempontjából valóban fontos.

Öngyilkosság. Kossuthfalván folyó hó 11-én Mohai Sándor ismeretlen okból felakasztotta magát. Özvegy ember volt s az utóbbi időben nagyon neki adta magát az ivásnak. Az öngyilkossága előtt is négy nap állandóan ivott. Lehetséges, hogy tettét is mámoros állapotban — talán pusztá virtuskodásból — követte el. Reggel úgy találták meg a szomszédok a szobájában az ágya fölött a falba vert szegen lógva. A hívott orvos már csak a halált konstataulta.

Bohóc-estély. A kulai iparos dalárda február 2-án farsangi bohóc-estélyt rendez.

Villanyvilágítás. Bácsszentiván község képviselőtestülete folyó hó 16-án tartott ülésén villanyvilágítás behozatalát határozta el. Az áramot az apatini villanytelep szolgáltatja.

Alakulás. Folyó hó 10-én megalakult Kossuthfalván a „Kisgazdák és Kisiparosok Országos Szövetségének Helyi Szövetkezete”. Hungár László lapszerkesztő egy óras tartalmú beszéde után a „Függetlenségi Polgári Kör”-ben egybegyűlt kisgazdák és kisiparosok kimondták a helyi szövetség megalakulását és elnökül egyhangulag Fejős Jánost választották meg; egyhangulag választották meg a vezetőség többi tagjait is.

Mulatság. A bezdáni önkéntes tűzoltótestület 1909. január 23-án saját rendelkezési alapja javára, az olvasókör összes helyiségeiben (Dobos Ferenc-féle vendéglő), saját zenekarának közreműködésével tanevigalmat rendez. Belépődíj személynként 1 korona. Kezdeté este pont 8 órakor.

Levegőlyukasztás. Hogy hol történt, az mellékes, az a fő, hogy megtörtént. Történt pedig, hogy az üvegezett folyosó ablakát nem zárták be; jön egy éjjeli sebes szél, az ablakot kivágja, az üveg a márgapadoztra hull és recsesenő-dörrenő esőrömpölés között ezer darabra török. Az asszony megretten, rablót kiált s az utca ablakokat feltárva, ki akar ugorni; de a férj ezt nem engedheti: kezében revolverrel utját állja s a nyitott ablakon át a levegőbe lövöldözi töltényeit. Jöttek a szomszédok és konstataáltak, hogy betörőknek hire-hamva sincs. A szél pedig megmegrázta a most már bezárt ablakot.

Adományok a szicíliai földrengés által sújtottak javára. A polgármesteri hivatalban folyó évi január hó 18-án a következő adományok folytak be a szicíliai földrengés által sújtottak javára: dr. Alföldy Árpád 5 kor., dr. Bugarszki Koszta 5 kor., Knappig Antal 2 kor., Latinovits Szaniszló 2 kor., Veszelszky Péter 4 kor., dr. Lalloszevits János 5 kor., Bieliczky Kálmán 2 kor., Konyovits István Nikolin 20 kor., Karakásevits Milivoj 2 kor., dr. Danninger Ádám 20 kor., Blagojevits János 2 kor., Gyurisits György 4 kor., Szabolc László 4 kor., Antits Milán 10 kor., Sztrilich Zsigmond 10 kor., 1909. évi január hó 17-iki utcai gyűjtés eredménye 7 kor. 41 fil. — Ugyr Mihály gyűjtőívén: Tóth Ferenc 60 fil., Dragodán Pál 1 kor., Ugyr Mihály 2 kor., Gain Vászó 1 kor., Pinteringer János 1 kor., Federer András 40 fil., Darázs Márk 40 fil., Hock János 40 fil., Márts Ernő 60 fil., Tápay Ágoston 60 fil., Nébl Ádám 60 fil., Gräber Mihály 60 fil., Rózsahegy Sándor 50 fil., Schäffer Ignác 60 fil., Kémenci Imre 40 fil., Nikolits György 1 kor., Oszvald János 40 fil., Morber István 20 fil., Slyukits Vuja 20 fil., Jelaesits Márkó 20 fil., Potánkó Károly 60 fil., Paul Frigyes 40 fil., Raits István 60 fil., Szemes József 1 kor., Lutz Simon 1 kor. — Schlieszer Sándor 10 kor., dr. Thurszky Zsigmond 5 kor., Klinovszky Sándor 1 kor., Grigorjevits István 1 kor. — Összesen 138 kor. 41 fil.

Esküvő. Ádám Sándor, az óverbázi Hungaria kendergyár részvénytársaság hivatalnok kedden tartotta esküvőjét Haasz Irénkevel Puhón.

Mulatság. A bezdáni általános ipartestület január 30-án a Dobos-féle vendéglő összes termeiben, saját házalapja javára zártkörű táncvigalmat rendez.

Jelmez-estély. A ujverbázi községi parkegyesület folyó hó 23-án kotillon táncal egybekötött jelmez- és bohóc-estélyt rendez.

A zombori kath. legényegylet műkedvelői előadása.

A zombori kath. legényegylet amióta székházába beköltözött, egészen föléledt. Egymást érik az otthonban a felolvasások, előadások, egyéb szórakoztató mulatságok. Azon alkalomból, hogy az egyesület folyó hó 17-én Buday Gerő ügybuzgó elnökének az elnöklété alatt látogatott évi rendes közgyűlését tartotta meg, az egyesület tagjai műkedvelői előadást rendeztek. Szinre került Szende Géza rendezése mellett Erdős Károlynak „Az igazság felé” című 3 felvonásos tanulságos színműve, mely a tisztas ipart veszi védelmé alá.

Mikor a terem megtelt, esti 8 órakor megkezdődött az előadás. Elsőnek került a lámpák elé Szalay Irma rokonszenves alakja. Úgyes játéka csakhamar meghódította a közönséget, mely tapsokkal honorált, a legényegylet felirásokot is nyújtott fel neki. Rózsika szerepét természetesen játszotta s kedélyállapotának a hullámlását, vigságát és szomorúságát élethűen adta.

Balázs lakatos mester szerepét Magyarits Mihály töltötte be, jól játszott Géza a mester nevelt fiának a szerepét, Almásy Kálmán adta sok jó igyekezettel. A Varju szatócs szerepe Csik Imre kezében volt, aki élethűen adta azt. A mester segédei közül Gábor tűnt ki, Wiener Sándor igen jól személyesítette a bérharcoló, izgató munkást, hanghordozása a szerepének megfelelt, álcázása kitűnő volt. Vendel sorakozott mellé, a másik segéd Szabácsy János személyében. Játéka összhangzó volt az előbbivel, azt kiegészítette teljesen. János segéd Nebl Jakab személyében jól jelképezte a esendesebb, higgadt elemet és elvtársat, aki mindig gondolkodott, mielőtt cselekedett. Tizza Theofil a sürgő-forgó koresmárost, aki megbecsüli a vendégeit s kedvökben jární igyekszik, élethűséggel adta. Az öreg, beteg, megtért és visszatért amerikai kivándorlót Takácsy Béla személyesítette. Szinte megsajnálunk a sír szélén álló, köhögési rohamok-

ban szenvedő züllöttet. Szerepét jól adta, megindított.

Dicséretet érdemelnek a legényegyleti tagok. A darabot jól választották meg, szerepüket megtanulták s mert a szindarab, erejükhez mért volt, jól is adhatták azt, a közönség teljes meglepedésére.

Az előadást tánc követte, majd világposta. Legtöbb levelezőlapot Knipl Teruska adott el, legtöbb levelezőlapot Szalay Irma kapott.

Szinte kár, hogy a legényegylet székházának a helyiségei minduntalan szűknek bizonyulnak, mert a kitűnő vezetés alatt álló egyesület felolvasásait, mutatványos előadásait, sok igyekezettel létrehozott színjátékait nagyon sokan látogatják.

Jelenvolt asszonyok: Szellmann Péterné, Lukács Ferencné, Hajnal Jánosné, Refle Mihályné, Joanovich Mojszilóné, Loncsároviacs Imréné, Csuárdits Györgyné, Pekánovits Józsefné, Szende Gézané, Nagy Jánosné, Mérő Simonné, Graeber Mihályné, Knipl Jánosné, Nebl Adámné, Szalay Ferencné, Csányi Istvánné, Rekl Mártonné, Ugyr Istvánné, Walet Jánosné, Császár Gyuláné, Kaich Miklósné, Firány Mihályné, Schlitter Lajosné, Matarits Istvánné.

Jelenvolt leányok: Graeber Katica, Pewny Katica (Ószivác), Gruits Katica, Fischer Mariska, Loncsároviacs Rozika és Marcella, Refle Katica, Hajnal Krisztina, Lukács Ida, Szellmann Anna, Knipl Teruska, Krizsák Ninuska, Csuárdits Annuska, Basits Katica, Balázs Katica, Gal Ilonka, Magyarits Mariska és Matild, Csányi Ilonka, Rekl Juliska, Kaich Erzsike, Sugár Bözsike, Jovanovich Hajnalka.

NYILTTÉR. *)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon egyesületeknek, intézeteknek, ismerősöknek, jóbarátainknak és jóakaróinknak, kik felejthetetlen jó férjemnek elhalálása alkalmával mély fájdalomban osztoztak és részvéteiket kinyilatkoztatták, ez uton mondok hálás köszönetet.

Zombor, 1909. évi január hó 20-án.

Özv. Szláv Elemérné
szül. Winkle Paula.

*) E rovat alattiakért nem felel a szerk.

HIRDETÉSEK.

232/1909.

Pályázati hirdetmény.

Az ujvidéki járáshoz tartozó Dunagálos községben megüresedett jegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhivom pályázni öhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1909. évi február hó 4-éig** nyújtsák be.

A tót nyelv bírása megkívánatik.

Javadalmazás:

1. 630 korona készpénz fizetés.
 2. Természetbeni lakás és $\frac{3}{4}$ telek földnek haszonélvezete, mely után az adót a jegyző, az illetekegyenértéket pedig a község köteles fizetni.
 3. 18 métermázsas tiszta buza megváltandó az ujvidéki piaci közép ára szerint.
 4. 6 öl kemény tűzifa.
 5. Magánhasználatra évente 12 fuvar.
 6. Évi 120 korona anyakönyvvezetői személyi pótlék.
 7. Szabályrendeletileg megállapított magán munkálatok utáni jövedelem.
- Ujvidék, 1909. évi január hó 17-én.

Nicolits,

főszolgabíró.

19—2—1

791/végreh. 1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. járásbíróság 1908. évi Sp. II. 1649/3. számú végzése következtében dr. Krnó Milos ujvidéki ügyvéd által képviselt Steiner Lipót petróci lakos javára 173 kor. s járulékaik erejéig 1906. évi október hó 21. én foganatósított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 650 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutor stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a hódási kir. járásbíróság 1908. évi V. 481/1. számú végzése folytán 173 korona tőkekövetelés, ennek 1908. évi április hó 2-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 55 koronában bírólagon már megállapított költségek erejéig Militiesen alperes lakásán leendő megtartására 1909. évi január hó 27-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Hódásagon, 1909. évi január hó 9-én.

Váczy János,

kir. bir. végrehajtó.

18—1

Boreladás.

Saját termésű rizling és burgundi bor tisztán kezelve **44 fillér** italadó nélkül.

Legkisebb vételmennyiség **50 liter.**

Szláv Péter,

14—3—2

Nagytemplom-u. 9. sz.

762. szám 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ujvidéki kir. törvényszék 1908. évi 17230 p. számú végzése következtében dr. Kubinyi Károly ujvidéki ügyvéd által képviselt Szilvassy György kölpényi lakos javára 2265 kor. és járulékaik erejéig 1908. évi augusztus hó 24. én foganatósított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2100 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: buza, ökör, kocsis stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a hódási kir. járásbíróság 1908. évi V. 336/2. sz. végzése folytán 2265 korona tőkekövetelés, ennek 1907. évi november hó 15. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 695 korona 50 fillérben bírólagon már megállapított költségek erejéig Pincéden alperes lakásán leendő eszközlésére 1909. évi január hó 25. napjának délutáni 2 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Hódásagon, 1909. évi január hó 8. án.

Váczy János,

kir. bir. végrehajtó.

17—1